

Mācību projekta plāns: Kiberterorizēšana

Mērķis: Mudināt skolēnus domāt par terorizēšanas cēloņiem un sekām gan interneta vidē, gan reālajā dzīvē.

Nepieciešamie materiāli: rakstītas kartiņas, darba lapa "Kiberterorizēšana"

Skolēnu vecuma grupa: 5.-9.klase

Mācību projekta ilgums: 40 min

Ievads

Skolēni brīvi izretojas telpā. Katrs klases skolēns saņem lapiņu ar uzrakstītiem vārdiem „informācijas meklēšana”, „bilžu apstrāde”, „tālmācības studijas”, „Informācijas saglabāšana”, „nepatiesu ziņu izplatīšana”, „draudu vēstules”, „naidīgi komentāri” u.c. Skolēni saņem uzdevumu - pilnīgā klusumā, tikai rādot savu vārdu citiem un lasot citu vārdus 5 minūšu laikā sargrupēties 2 grupās, neminot principu pēc kura notiek grupēšanās. Kad grupēšanās pabeigta, skolēni nolasa savus vārdus un vienojas kā grupu kopā var nosaukt – pozitīvais un negatīvais internetā.

Klasē pārrunāji šādus jautājumus:

Kā var izpausties terorizēšana?

Ieteicamās atbildes:

- Fiziska ietekmēšana
- Apsaukšanās
- Apmelošana
- Iebiedēšana
- Pazemošana

Kā var izpausties terorizēšana internetā?

Ieteicamās atbildes:

- Nepatiesu ziņu izplatīšana
- Draudu vēstules
- Apsaukšanās
- Pazemojošu attēlu un informācijas publicēšana
- Naidīgu komentāru rakstīšana
- Anonīmu vēstuļu sūtīšana

Kāds var būt terora pamats?

Ieteicamās atbildes:

- Ⓢ Nacionalitāte, etniskā piederība
- Ⓢ Dzimums
- Ⓢ Ārējais izskats
- Ⓢ Materiālais stāvoklis
- Ⓢ Personības īpatnības

Pēc sarunas katrs skolēns izveido savu “kiberterorizēšana” definīciju, uzraksta to uz lapas un atstāj vietu citu komentāriem. Lapas tiek piestiprinātas pie sienas visiem pieejamā vietā un skolēniem tiek dota iespēja izlasīt un rakstiski komentēt otra izveidoto definīciju. Šī diskusija tiek organizēta ilgstoši, ne tikai stundu laikā.

Galvenā daļa

- Ⓢ Sadaliet klasi grupās, katrai grupai izdaliel vienu problēmgadījumu no Darba lapas Nr.1 “Kiberterorizēšana”.
- Ⓢ Dodiet laiku grupām apspriest labāko risinājumu dotajai situācijai.
- Ⓢ Aiciniet katru grupu prezentēt savu problēmgadījumu un izdomāto risinājumu.

Noslēgums

Skolēns individuāli saņem Darba lapu Nr.2 “Padomu līnija” un izvēlas vienu no vēstulēm, kam atbildēt, un uzraksta atbildi. Tiek izvēlēti 4 skolēni (vai 4 skolēnu pāri), kas iejūtas vēstuļu rakstītāju lomā un 3 skolēni un skolotāja, kuri uzklausa sniegtās atbildes un komentē, vai šo padomu uzklausi dzīvē un vai vērtē to kā labu.

Darba lapa Nr.1: Kiberterorizēšana

Kāda skolasbiedra dzimšanas dienas ballītē tika spēlēta spēle "Patiesība vai risks". Jānis izvēlējās risku, un viņu izaicināja nobūcot kādu no ballītē esošajiem puišiem. Jānis negribēja būt glēvulis un izstāties no spēles, tāpēc ātri nobūvoja blakus sēdošo Nauri. Diemžēl kāds paspēja iemūžināt neveiklo skūpstu, un bilde ātri vien tik izplatīta sociālajos portālos. Jānis ir izmisumā un nezina, ko darīt, viņš baidās, ka šī bilde var ietekmēt arī viņa nākotnes plānus, kļūt par priekšzīmīgu juristu.

Anna pēc etniskās piederības pieder romu tautai, taču kopš dzimšanas vienmēr dzīvojusi Latvijā un uzskata sevi par īstenu latvieti. Anna spēlēja florbolu un kandidēja uz vietu Latvijas sieviešu florbola izlasē, taču kādā florbolam veltītā interneta vietnē pie ziņas par kandidātu sarakstiem parādījušies anonīmi komentāri, kuros teikts, ka Anna nav latviete un tāpēc nedrīkstētu startēt Latvijas izlasē, un pat draudēts, lai atgriežas vietā, no kurienes viņa nākusi. Anna nesen saņēma paziņojumu, ka ir iekļuvusi izlases sastāvā, taču tagad nezina, vai piekrist kļūt par izlases spēlētāju, jo baidās, ka šādi komentāri kļūs arvien biežāki.

Kristiāns ar draugiem vienmēr viens par otru joko un izspēlēja visādus pārdošus jokus arī internetā. Tomēr Kristiāna draugi reiz ir aizgājuši par tālu, jo tikuši pie Kristiāna sociālā tīkla profila, nomainījuši paroli, un no viņa profila raksta nepiedienīgas vēstules skolasbiedrenēm. Teju visas skolas meitenes dusmojas uz Kristiānu un netic viņa attaisnojumiem, ka viņš to nav rakstījis. Ar meiteņu dumpošanu Kristiāns vēl varētu samierināties, taču daudzas jau sākušas sūdzēties saviem vecākiem un pat skolotājiem.

Darba lapa Nr2: "Padomu līnija"

1. vēstule

Čau! Es esmu iekūlusies pamatīgās nepatikšanās. Mūsu klasē mācās ļoti dīvaina meitene, sauksim viņu par Annu, kura ģērbjas bērnišķīgi, jocīgi ož un savādi uzvedas. Anna ir zubrīte un visos priekšmetos saņem vislabākās atzīmes. Visi skolotāji viņu slavē, bet visiem klasesbiedriem viņa besī, tāpēc es kopā ar vēl dažām meitenēm izveidojām domubiedru grupu portālā draugiem.lv, kurā runājam par to, cik ļoti viņa mūs kaitina. Anna laikam ir uzzinājusi par šo domubiedru grupu un pasūdzējusies saviem vecākiem, jo skolotāja vakar paziņoja, ka tiek sasaukta vecāku sapulce par klasesbiedru pazemošanu. Man ir ļoti bail, ka mani vecāki uzzinās, ka esmu iesaistīta šajā domubiedru grupā, un sodīs mani. Ko man darīt?

Zeltenīte

Sveika, Zeltenīt!

Es tev iesaku rīkoties šādi:

Un atceries, ka tu vienmēr vari lūgt padomu kādam pieaugušajam, kuram tu uzticies! Bet ja ne, tad droši raksti man.

Tavs uzticīgais padomdevējs

2. vēstule

Hei! Man ir problēma, kurā ceru, ka varēsi palīdzēt! Mana labākā draudzene nesen izšķīrās no puisi, kurš mācās vienu klasi augstāk. Lai atriebtos, viņš visiem saviem klasesbiedriem un citiem skolasbiedriem ir pārsūtījis draudzenes selfiju, kurā viņa redzama vienā apakšveļā. Tagad visi skolā viņu saukā par ma*ku un blenž virsū. Arī es, ejot ar viņu pa skolas gaiteni, jūtos neērti. Jūtu, ka viņa jūtas ļoti apkaunota, un tagad retāk nāk uz skolu, aizbildinoties, ka ir saaukstējusies. Man ir sāpīgi noskatīties, kā mana draudzene cieš. Kā es viņai varētu palīdzēt?

Kika

Kika,

es tev iesaku rīkoties šādi:

Un atceries, ka tu vienmēr vari lūgt padomu kādam pieaugušajam, kuram tu uzticies! Bet ja ne, tad droši raksti man.

Tavs uzticīgais padomdevējs

3. vēstule

Sveiki! Rakstu, jo man nepieciešams padoms. Mana (nu jau bijusī) labākā draudzene nesēn sāka satikties ar puisi, kas man ļoti patīk jau vairākus gadus. Viņa to zināja, taču tāpat sāka ar viņu satikties, un tagad visu laiku internetā publicē bildes, kurā abi mīļojas, speciāli, lai mani kaitinātu. Es zinu viņas sociālā tīkla paroli, jo sen atpakaļ ar tām samainījāmies. Es savējo nomainīju, bet, kā pārbaudīju, viņa savējo gan nē. Lai atriebtos, es plānoju publicēt viņas profilā vairākas apkaunojošas bildes, kā arī sūtīt viņas puīša draugiem nepiedienīgus piedāvājumus. Vai varat ieteikt vēl kādu veidu, kā man viņai atriebties?

Riebeklīte

Sveika, Riebeklīte,

es tev iesaku rīkoties šādi:

Un atceries, ka tu vienmēr vari lūgt padomu kādam pieaugušajam, kuram tu uzticies! Bet ja ne, tad droši raksti man.

Tavs uzticīgais padomdevējs

4. vēstule

Labdien! Varbūt mazliet jocīgi, bet šeit Jums raksta skolotāja. Tā kā redzu, ka jūs labi tiek galā ar pusaudžu problēmām, domāju pamēģināt, jo tiešām nezinu vairs pie kā cita vērsties! Esmu 7.klases audzinātāja, un šajā vecumā bērni var būt patiesi nejauki viens pret otru. Esmu pamanījusi, ka klasē valda nesaskaņas un notiek citu skolēnu apcelšana. Klasē cenšos savaldīt aktīvākos apbižotājus, taču jūtu, ka arī interneta vidē turpinās šī apcelšana. Reiz vienam no terorizētājiem stundas laikā atņēmu telefonu un ieraudzīju, ka tiek pārsūtītas cita klasesbiedra, kurš bieži vien ir apcelšanas objekts, fotogrāfija. Brīdināju, ka ziņošu vecākiem, bet šie draudi tika uztverti vienaldzīgi. Ko Jūs man ieteiktu darīt, lai šī terorizēšana klasē mazinātos?

Skolotāja

*Labdien, Skolotāja,
es tev iesaku rīkoties šādi:*

Tavs uzticīgais padomdevējs

